

Földrajz

A tantárgy versenyében az alább leírtakon túl az *1. pontban* foglaltakat is figyelembe kell venni. A verseny egy kategóriában és három fordulóban zajlik. A második fordulóba jutó versenyzőknek az első forduló után pályamunkát kell beadniuk az alábbiakban megadott témák közül egyet kiválasztva. A pályamunkát egy nyomtatott példányban és egy CD-n kell beadni (a CD-n egy darab pdf típusú file-ban legyen az egész dolgozat, a file neve pedig a jelige legyen).

A pályamunka **jeligés**. A versenyző által jeligeként választott – maximum 8 karakterből álló, minden esetben betűkarakterrel kezdődő, konszolidált – kifejezést rá kell írni a pályamunkára és a CD-re, de ezen kívül **semmilyen más jelzést** (nevet, iskolai bélyegzőt stb.) nem lehet rajta feltüntetni. A jeligét is úgy kell megválasztani, hogy az ne utaljon a versenyző személyére.

Minden pályamunkához egy kisméretű (C6-os) lezárt borítékban kell elhelyezni a versenyző adataival megfelelően kitöltött **5. sz. mellékletet** (Adatlap pályamunkához). Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az adatközléshez kötelező az **5. sz. melléklet** használata! Kívül a borítékon kizárólag a jelige szerepelhet.

A versenyzőknek a jeligével ellátott pályamunkát (nyomtatva ill. CD-n) és a jeligés borítékot – a felterjesztési határidő figyelembe vételével – át kell adniuk az iskola igazgatójának.

A pályamunkákat a jeligés borítékkal együtt postázásra (kézbesítésre) alkalmas módon becsomagolva az iskola igazgatójának kell továbbítani az Oktatási Hivatalba a megjelölt határidőig. A csomagoláson az iskola hosszú bélyegzőjén és a címezésen kívül csak a következőket kell feltüntetni: "OKTV földrajz pályamunka/pályamunkák".

Csak azoknak a versenyzőknek a pályamunkáját kell felterjeszteni az Oktatási Hivatalba, akiknek az első fordulóbeli dolgozata a felülvizítés után elérte a versenybizottság által meghatározott pontszámot.

A pályamunka elkészítésének szabályai:

- A pályamunka terjedelme, a kötelezően megadandó tartalomjegyzék és irodalomjegyzék, valamint az ábrák, a táblázatok, az esetleges mellékletek, hivatkozásjegyzék leszámításával, 15-30 gépelt oldal lehet (12-es betűnagyság, 1,5-es sortávolság, 2,5cm margó). A munka teljes terjedelme legfeljebb 40 oldal lehet. A megadottnál kisebb vagy feleslegesen nagyobb terjedelmű pályamunkák esetében csökkentett pontszám jár.
- A versenyzők törekedjenek a megfelelő stílusra és helyesírásra, mert a versenybizottság ezt is figyelembe veszi az értékeléskor.
- A versenyzőknek önálló munkát kell végezniük. Fontos egyrészt a saját eredmények, következtetések, gondolatok jelentős súlya a pályamunkában, másrészt kerülni kell több bekezdés, több oldal átvételét más munkából (írott, internetes). Igyekezzenek a különböző szakirodalmi forrásokból származó információk szintetizálására (rövid összefoglalásra, vélemények ütköztetésére, különböző álláspontok bemutatására stb.).
- A pályamunka szövegében a más munkából (nyomtatott formájú cikkekből, könyvekből stb., ill. interneten megjelent munkákból stb.) vett tények, gondolatok stb. esetében a tudományos munkákban szokásos hivatkozási formát **kötelező** használni: szükséges a szövegközi (vagy lábjegyzetes) hivatkozás az adott forrásmunkára (szerző, év [pl. Kovács K. 2004], esetleg oldalszám, ahol fellelhető az információ), s a hivatkozott munkákat az irodalomjegyzékben (ABC-sorrendben) tételesen le kell írni (szerző, év, cím, kiadó, kiadás helye; ill. szerző, év, cím, folyóirat évfolyama, száma, oldalszám [oldaltól oldalig]). Egy munkából való szó szerinti idézéskor idézőjel használata és pontos oldalszám megadása is kötelező. A szövegközi (vagy lábjegyzetes) hivatkozások hiánya illetve a felhasznált forrásmunkákból összeállított irodalomjegyzék hiánya esetén a pályamunkát a versenybizottság nem értékeli.
- Szükséges a fejezeteket sorszámozni, a munkát oldalszámokkal ellátni. A pályamunkába illesztett ábrákat (térkép, kép, fotó stb., összefoglaló néven ábrák) és táblázatokat sorszámozni kell: 1. ábra, 2. ábra ...; 1. táblázat, 2. táblázat .... Emellett címmel kell ellátni, valamint a nem önálló készítésű, összeállítású ábrák, táblázatok esetében a forrást is fel kell tüntetni (pl. Forrás: KSH 1999). A

szövegben az ábrák, táblázatok feldolgozásakor, elemzésekor szükséges ezekre hivatkozni. A forrásmegjelölések hiánya illetve az irodalomjegyzékben az ábrák, táblázatok forrásai feltüntetésének hiánya esetén csökkentett pontszám jár.

- Kerülni kell a költséges, díszes megjelenítést, de az egyszerű bekötési mód ajánlott (spirálozás stb.).
- A pályamunka kizárólag a versenyző önálló munkája lehet. Amennyiben a versenybizottság ennek ellenkezőjét állapítja meg, a versenyzőt kizárja a verseny résztvevői közül. Nem adható be saját, korábbi versenyzői időszakban írt, vagy ezzel nagyrészt megegyező pályamunka.

A verseny anyaga

Első forduló

- Írásbeli (időtartam 240 perc, elérhető pontszám 200 pont).
Tesztkérdéseket tartalmazó feladatlap megoldása természetföldrajz és társadalomföldrajz témakörökből.
A feladatok megoldásához semmilyen segédeszköz nem használható.

Második forduló

- Írásbeli (időtartam 240 perc, elérhető pontszám 200 pont).
A földrajzi kompetenciákat mérő feladatlap megoldása természetföldrajz és társadalomföldrajz témakörökből (például tesztkérdések, szövegelemzés, diagramelemzés, hibakutatás, kiegészítés, számítási feladat, rövid esszé írása, és aktuális természeti - társadalmi folyamatok elemzése, bemutatása egyéb, változatos feladattípusokban).
Egyes feladatok megoldásához számológép, vonalzó és körző használata szükséges lehet, ezért ezek használata engedélyezett.
Egyes feladatok megoldásához az elmúlt időszak természet- és társadalomföldrajzi vonatkozású eseményeiről szóló hazai, külföldi hírek és hazai tudományos cikkek ismerete segítséget jelenthet.
- Pályamunka (elérhető pontszám 150 pont)
A pályamunkák értékelése a következő szempontok szerint történik: tartalom 100 pont, illusztráció 30 pont, felhasznált irodalom 20 pont.
A pályamunkánál a versenybizottság az önálló kutatást, tényfeltárást, elemzéseket, gondolatokat, saját készítésű ábrákat, képeket, egyes témánál a terepbejárást, felmérést, interjúkészítést, illetve saját számításokat stb. kiemelten értékeli. A pályamunka esetében célszerű a logikus szerkezet, a bevezetésben a kutatási célok, kérdések világos megfogalmazása, valamint a munka végén egy rövid összegző zárófejezet.

A pályamunkák témái (a pályamunka címe a témacímtól eltérő is lehet):

1. A hazai ásványvagyonkészlet ártértékelődése (Be kell mutatni röviden a hazai ásványvagyon kutatásának, készleteinek, kitermelésének, felhasználásának új ágazati és területi jellemzőit. Elemezni kell az elmúlt időszakban ezen a téren történt fontosabb szemléleti változásokat. Ki kell választani legalább egy konkrét példát, amelyet részletesebben is elemezni kell: nem hagyományos szénhidrogén-kitermelés, új típusú szénfelhasználás, ritka fémek és hasadó anyagok, színesfémek és aggregátumok, geotermikus energia vagyon.)

2. Szabadidős tevékenységek területi jellemzői egy település példáján (Be kell mutatni, hogy milyen funkciót jelent a rekreáció a társadalom életében, milyen formái vannak, ezek hogyan változtak idővel, valamint milyen területigényük van, mennyire kötődnek a szabad térhez, ill. természeti, társadalmi objektumokhoz, milyen változások voltak ezek kapcsán. Elemezni kell egy település/városrész (célszerű lehet a lakótelepülés) esetében, hogy a helyi lakosságnak milyen lehetőségei vannak, hogyan élnek vele. Be lehet mutatni a rekreációs lehetőségek lokális változásait, valamint a területhasználathoz eredő esetleges konfliktusokat. Fel lehet tárni, hogy a települési önkormányzat milyen tervekkel rendelkezik a rekreációs terek kapcsán. Javaslatokat lehet tenni a rekreációs funkciók fejlesztésére.)

3. Egy hazai natúrpark komplex (természet- és társadalom-) földrajzi bemutatása

(Le kell írni a natúrpark fogalmát, értelmezését több oldalról, illetve röviden be lehet mutatni a natúrparkok nemzetközi és hazai fejlődését. Be kell mutatni és értékelni kell egy kiválasztott natúrparkhoz kötődő fontosabb természeti és kulturális értékeket, természetvédelmi területeket, ki kell

térni a natúrpark településeinek átfogó és időbeli változásokat is figyelembe vevő népességföldrajzi bemutatására, a természetközeli helyi gazdálkodás, valamint a szelíd turizmus fő gazdaságföldrajzi és területhasználati jellemzőire, lehetőségeire, korlátaira. Be lehet mutatni és értékelni lehet a natúrparkban folyó szemléletformálást és a környezeti nevelés céljait, eszközeit, illetve a különféle szakterületek közti kapcsolatokat, a natúrpark működését és fejlesztési elképzeléseit.)

4. A kerékpáros közlekedés általános és lokális jellemzői (Be kell mutatni a kerékpáros közlekedés általános jellemzőit és magyarországi sajátosságait. Elemezni kell egy kiválasztott település/városrész/kisebb térség (célszerű lehet a lakókörnyezet) kerékpáros közlekedésének helyzetét, jellemzőit (erősségeit, gyengeségeit). Fel lehet tární a kerékpáros közlekedési lehetőségek és a természeti, ill. művi környezet kapcsolatát, a közlekedési forma esetleges helyi konfliktusait, a kerékpárutak jellemzőit, a különböző motivációkat a lakosság körében. Fel lehet tární, hogy a település/térség milyen tervekkel rendelkezik a kerékpáros közlekedés terén. Javaslatokat lehet tenni ezen közlekedési forma fejlesztésére.)

5. Munkaerő-piaci tendenciák és egyedi jellemzők két szomszédos hazai megye életében (Be kell mutatni a munkaerőpiac alapfogalmait, milyen formákban lehet értelmezni és mérni térségek munkaerő-piaci jellemzőit, milyen szervezetek milyen adatsorokat állítanak elő e témakörben. Elemezni kell két szomszédos megye aktuális jellemzőit (aktivitás, foglalkoztatás, munkanélküliség, ingázás stb.), le kell írni helyzetüket az országban, valamint mindezek időbeli változását. Elemezni lehet, hogy mennyiben hasonlítanak egymásra ill. különböznek egymástól. Jellemezni lehet a megyék egyedi karakterét, ki lehet térni a fő foglalkoztatókra. Fel lehet tární a megyéken belüli különbségeket, előnyös és hátrányos helyzetű térségeket, településeket, és ezek okait.)

Harmadik forduló (döntő)

- Szóbeli (elérhető pontszám 100 pont)
Kérdések a pályamunka tartalmával, a felhasznált irodalommal, az illusztrációkkal kapcsolatban, valamint a pályamunka tágabb témaköréhez kapcsolódóan közép- és emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek megfelelő témákból.

A verseny szervezése

Az első forduló időpontja: 2016. november 8. (kedd), 14 óra

- A fordulót az iskolák bonyolítják le.
- A feladatlapokat a szaktanárok (szaktanári munkaközösségek) értékelik központi javítási-értékelési útmutató alapján.
- A feladatlapok közül csak azokat kell az Oktatási Hivatalba felterjeszteni, amelyek elérték a 150 pontot.
- A beküldött feladatlapok közül a továbbjutási létszámhatárnak legfeljebb a másfélszeresét kitevő legjobbkat a versenybizottság felülvizsgálja, és az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerének segítségével (ADAFOR) **2016. december 2-ig** értesíti az érintett iskolákat az eredményekről. Ezek alapján csak azoknak a versenyzőknek a pályamunkáját kell az Oktatási Hivatalba felterjeszteni (kézbesíteni vagy tértivevényes küldeményként postára adni) **2017. február 3-áig**, akiknek a feladatlapja a felüljavítás után elérte a versenybizottság által meghatározott pontszámot. Az általános részben foglaltaknak megfelelően a határidő betartását a postabélyegző (kézbesítőkönyv) igazolja. A határidő után felterjesztett dolgozatokat és pályamunkákat az Oktatási Hivatal elbírálás nélkül visszajuttatja az iskoláknak.

A második forduló időpontja: 2017. január 5. (csütörtök), 10 óra

- A fordulót az Oktatási Hivatal szervezi.
- A dolgozatokat a versenybizottság értékeli központi javítási-értékelési útmutató alapján.
- Az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerének segítségével (ADAFOR) **2017. február 3-áig** értesíti az érintett iskolákat a második forduló írásbeli részének eredményéről.
- A versenybizottság az első és második forduló feladatlapjainak és a pályamunkának az összesített pontszáma alapján – a lehetséges létszámhatáron belül szigorú szakmai szempontok szerint – választja ki a döntőbe jutó versenyzőket. Az összesített eredményről az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerének segítségével (ADAFOR) **2017. március 17-éig** értesíti az érintett iskolákat.

A harmadik forduló (döntő) időpontja: 2017. április 12. (szerda)

- A döntőt az Oktatási Hivatal szervezi az általa kijelölt helyszínen.
- A verseny végeredményét az első és második forduló feladatlap, a pályamunka és a döntő forduló pontszámának összesítése alapján kialakult sorrend adja. Pontazonosság esetén sorrendben az első és második forduló összesített pontszáma (második forduló utáni eredmény), majd az első forduló pontszáma határozza meg a helyezést.